

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет суспільних наук і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

«_____» _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 5.2.1.1в Теорія моделювання міжнародних відносин

055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Робоча програма «Теорія моделювання міжнародних відносин» для студентів спеціальності 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». – 11 с.

Розробник: Перфільєва А.О., доцент кафедри міжнародних відносин, кандидат політичних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин.

Протокол від «___» _____ 2018 року № ____.

Завідувач кафедри міжнародних відносин _____ (Іщенко І. В.)
«___» _____ 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030201 Міжнародні відносини.

Протокол від «___» _____ 2018 року № ____.

Голова _____ (Іщенко І. В.)
«___» _____ 2018 року

Схвалено Вченою радою факультету суспільних наук і міжнародних відносин.

Протокол від «___» _____ 2018 року № ____.

Голова _____ (Токовенко О.С.)
«___» _____ 2018 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань: 05 Соціальна та поведінкові науки	За вибором	
	Спеціальність: 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 5 семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3.3 6 семестр: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2.6	бакалавр	Лекції	
		18 год.	32 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	16 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
56	42 у тому числі виконання кмр		
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи у 5 семестрів становить 1 : 1.65, у 6 семестрі становить 1 : 0.87.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – забезпечення знаннями та уміннями формалізації задач політичного, соціального та економічного характеру у сфері міжнародних відносин, вибору методів та алгоритмів їх розв'язання шляхом моделювання та прогнозування подій у міжнародних відносинах.

Для досягнення цієї мети передбачається реалізація наступних **завдань**:

- ознайомлення з основними положеннями сучасної теорії моделювання;
- вивчення особливостей різних моделей у дослідженні міжнародних відносин;
- визначення сутності, принципів, завдань та етапів політичного моделювання;
- опанування навичками моделювання і прогнозування процесів у міжнародних відносинах.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія моделювання міжнародних відносин» фахівець повинен **знати**:

- сутність моделювання та типи моделей, придатних для здійснення дослідження міжнародних відносин;
- принципи та завдання моделювання міжнародних відносин;
- моделі соціально-культурної динаміки;
- моделі глобального розвитку;
- сценарні методики у дослідженні міжнародних відносин.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**:

- аналізувати динаміку розвитку актуальних проблемних аспектів міжнародних відносин за допомогою моделювання;
- використовувати знання про динаміку розвитку актуальних проблемних аспектів міжнародних відносин для прогнозування регіонального та світового розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття моделі. Типологія моделей та схема їх взаємозв'язку.

Тема 2. Сутність, принципи, завдання та етапи політичного моделювання.

Тема 3. Штучний інтелект у процесі дослідження міжнародних відносин

Тема 4. Математичні моделі у дослідженні міжнародних відносин

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Моделі глобального розвитку

Тема 6. Моделі соціально-культурної динаміки

Тема 7. Модель взаєморозвитку політичної демократії та економіки

Тема 8. Цикли світової політики

Тема 9. Модель революцій

Тема 10. Дослідження політичної свідомості методами психосемантики

Тема 11. Дослідження політичних установок у рамках підходу Г. Айзенка.

Тема 12. Дослідження політичного менталітету із застосуванням психосемантичних методів

Тема 13. Сценарії розвитку: побудова та аналіз

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с.р.	
<i>Змістовий модуль 1</i>						
Тема 1. Поняття моделі. Типологія моделей та схема їх взаємозв'язку	16	4	2	-	-	10
Тема 2. Сутність, принципи, завдання та етапи політичного моделювання	16	2	4	-	-	10
Тема 3. Штучний інтелект у процесі дослідження міжнародних відносин	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Математичні моделі у дослідженні міжнародних відносин	16	4	2	-	-	10
Тема 5. Моделі глобального розвитку	30	6	6			18
Разом за змістовим модулем 1	90	18	16	-	-	56
<i>Змістовий модуль 2</i>						
Тема 6. Моделі соціально-культурної динаміки		6	2	-	-	1
Тема 7. Модель взаєморозвитку політичної демократії та економіки		4	2	-	-	1
Тема 8. Цикли світової політики		4	2	-	-	1
Тема 9. Модель революцій		4	2	-	-	2
Тема 10. Дослідження політичної свідомості методами психосемантики		4	2	-	-	2
Тема 11. Дослідження політичних установок у рамках підходу Г. Айзенка		2	2	-	-	2
Тема 12. Дослідження політичного менталітету із застосуванням психосемантичних методів		4	2	-	-	2
Тема 13. Сценарії розвитку: побудова та аналіз		4	2	-	-	2
Підготовка до виконання кмп		-	-	-	-	2
Підготовка до екзамену		-	-	-	-	27
Разом за змістовим модулем 2	90	32	16	-	-	42
Усього годин	180	50	32	0	0	98

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття моделі. Типологія моделей та схема їх взаємозв'язку	2

2	Сутність, принципи, завдання та етапи політичного моделювання	4
3	Штучний інтелект у процесі дослідження міжнародних відносин	2
4	Математичні моделі у дослідженні міжнародних відносин	2
5	Моделі глобального розвитку	6
Разом за змістовим модулем 1 (5 семестр)		16
6	Моделі соціально-культурної динаміки	2
7	Модель взаєморозвитку політичної демократії та економіки	2
8	Цикли світової політики	2
9	Модель революцій	2
10	Дослідження політичної свідомості методами психосемантики	2
11	Дослідження політичних установок у рамках підходу Г. Айзенка	2
12	Дослідження політичного менталітету із застосуванням психосемантичних методів	2
13	Сценарії розвитку: побудова та аналіз	2
Разом за змістовим модулем 2 (6 семестр)		16
Разом		32

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття моделі. Типологія моделей та схема їх взаємозв'язку	10
2	Сутність, принципи, завдання та етапи політичного моделювання	10
3	Штучний інтелект у процесі дослідження міжнародних відносин	8
4	Математичні моделі у дослідженні міжнародних відносин	10
5	Моделі глобального розвитку	18
6	Моделі соціально-культурної динаміки	1
7	Модель взаєморозвитку політичної демократії та економіки	1
8	Цикли світової політики	1
9	Модель революцій	2

10	Дослідження політичної свідомості методами психосемантики	2
11	Дослідження політичних установок у рамках підходу Г. Айзенка	2
12	Дослідження політичного менталітету із застосуванням психосемантичних методів	2
13	Сценарії розвитку: побудова та аналіз	2
	Підготовка до виконання кмп	2
	Підготовка до екзамену	27
	Разом	98

9. Індивідуальні завдання

№ змістового модуля, теми	Вид завдання, тема	Кількість годин
	Не передбачено	

10. Методи навчання

- викладення матеріалу за змістом курсу під час лекційних занять;
- опрацювання фахової літератури;
- розв'язання тестових завдань;
- обговорення проблемних питань на семінарських заняттях.

11. Методи контролю

- оцінки за роботу на семінарських заняттях;
 - оцінка за виконання завдання кмп;
 - оцінка за виконання тестових завдань поточного контролю;
- Оцінка за виконання завдань екзаменаційних тестів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		екзамен	Сума
семінари	семінари	кмп		
25	25	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82 – 89	B	добре	

75 – 81	C		зараховано
64 – 74	D	задовільно	
60 – 63	E		
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка:

* Оцінка F виставляється тільки за результатами складання комісії.

13. Методичне забезпечення

Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Теорія моделювання міжнародних відносин» [Електронний ресурс] / А.О. Перфільєва. – Д., 2018. – 20с.

14. Рекомендована література

1. Patiichuk V. Specifics of use of methods of modeling in country studies researches / Patiichuk, A. Savanyuk // Наук. Вісн. Східноєвроп. Нац. Ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Географічні науки. – 2015. – № 15 (316). – С. 7–13.
2. Акимов А. В. Методологические аспекты моделирования международных отношений / А. В. Акимов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/20252/1/dais-04-07-2007.pdf>
3. Боришполец К. П. Методы политических исследований / К. П. Боришполец. – М. : Аспект Пресс, 2005. – 221 с.
4. Денисюк С. Г. Математичне моделювання в політології в контексті гуманітарної освіти [Електронний ресурс] / С. Г. Денисюк // Гуманізм та освіта: матер. Міжн. Наук.-практ. Конф. – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/denisyuk.php>
5. Денисюк С. Г. Моделювання політичних процесів / С. Г. Денисюк, А. А. Шиян // Прикладна політологія : навч. Посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 472 с.
6. Ключев К. Г. Застосування математичного моделювання в дослідженні політичних конфліктів / К. Г. Ключев // Політик. – 2016. – Вип. 2. – С. 81-84. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2016_2_19
7. Ключев К.Г. Математичне моделювання як ефективний метод дослідження політичних процесів // Політичне життя. – 2016. – № 1-2. – С. 19-23
8. Комп'ютерне моделювання систем та процесів. Методи обчислень. Ч. 1 : навч. Посіб. / Р. Н. Кветний, І. В. Богач, О. Р. Бойко, О. Ю. Софіна, О. М. Шушуря ; за заг. Ред. Р. Н. Кветного. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 193 с.
9. Корнієнко В. О. Моделювання процесів у політико-комунікативному просторі : монографія / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, А. А. Шиян. – Вінниця : УНІВЕРСУМ–Вінниця, 2009. – 185 с.

10. Лотов А. В. Введение в экономико-математическое моделирование / А. В. Лотов. – М. : Наука, 1984. – 392 с.
11. Маляренко Т. Теорія ігор у дослідженні конфліктів / Т. Маляренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://social-science.com.ua/article/133>
12. Мангейм Дж. Б., Рич Р. К. Политология. Методы исследования: Пер. С англ. / Предисл. А.К. Соколова. – М.: Издательство «Весь Мир», 1997. – 544 с.
13. Моделювання міжнародних відносин : навч. Посіб. / [Р. В. Вовк]. – К. : Знання, 2012. – 246 с.
14. Овчинникова Т. М. Моделирование как метод регулирования конфликта / Т. М. Овчинникова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://scjournal.ru/articles/issn_1997-292X_2014_6-2_36.pdf
15. Овчинникова Т. М. Моделирование как метод регулирования конфликта / Т. М. Овчинникова // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2014. – № 6 (44) : в 2-х ч. – Ч. 2. – С. 143-146.
16. Ожиганов Э. Н. Моделирование и анализ политических процессов : учеб. Пособ. / Э. Н. Ожиганов. – Москва : РУДН, 2009. – 189 с.
17. Патійчук В. О. Особливості використання методів моделювання в країнознавстві / В. О. Патійчук, А. А. Саванюк // Актуальні проблеми країнознавчої науки : матеріали III міжнар. Наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 15–16 грудня 2015 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – С. 20–27.
18. Патійчук В. О. Особливості використання методів прогнозування в країнознавчих дослідженнях / В. О. Патійчук, А. А. Саванюк // Актуальні проблеми країнознавчої науки : матеріали IV міжнар. Наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 15–16 лист. 2016 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – С. 16–25.
19. Півончук І. Використання прикладного моделювання під час аналізу міжнародних політичних процесів [Електронний ресурс] / І. Півончук. – Режим доступу: <http://nato.pu.if.ua/journal/2009/2009-24.pdf>
20. Плотинский Ю.М. Модели социальных процессов: Учебное пособие для высших учебных заведений. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: Логос, 2001. – 296 с.
21. Плотинский Ю.М. Теоретические и эмпирические модели социальных процессов. – М.: Логос, 1998.
22. Польовий М. А. Політичні процеси : теорія та практика моделювання : монографія / М. А. Польовий. – Одеса : Фенікс, 2011. – 288 с.
23. Прикладна політологія: навч. Посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 472 с.
24. Саати Т. Л. Математические модели конфликтных ситуаций / Т. Л. Саати ; пер. В. Н. Веселова и Г. Б. Рубальского ; под ред. и с предисл. И. А. Ушакова. – М.: Сов. Радио, 1977. – 302 с.
25. Светлов В. А. Управление конфликтом. Новые технологии принятия решений в конфликтных ситуациях / В. А. Светлов. – СПб.: Росток, 2003. – 135 с.
26. Советов Б. Я. Моделирование систем : учеб. для вузов. –3-е изд., перераб. и доп. / Б. Я. Советов, С. А. Яковлев. – М.: Высш. шк., 2001. – 343 с.

27. Ткачук В. Моделювання в системі методів аналізу політичних процесів.// Людина і політика. – 2004. – Вип.2. – С.58-62.
28. Ткачук В. Моделювання як метод аналізу політичних процесів // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2000 – Вип. 2. С.10-15.
29. Ткачук В. Особливості дослідження та моделювання політичних процесів в Україні.// Людина і політика. – 2004. – Вип.4. – С.34-40.
30. Ткачук В. Політичне прогнозування в умовах модернізації політичної системи України.// Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2001. Вип.5. – С.44-47.
31. Ткачук В.А. Моделювання як метод аналізу політичних процесів: Автореф. Дис... Канд. Політ. Наук: 23.00.01 / В.А. Ткачук ; Львів. Нац. Ун-т ім. І.Франка. – Л., 2006. – 17 с.
32. Хрусталёв М.А. Системное моделирование международных отношений (учебное пособие). – М.: МГИМО МИД СССР, 1987. – 115 с.
33. Шикин Е. В. Математические методы и модели в управлении / Е. В. Шикин, А. Г. Чхартишвили. – М. : Дело, 2000. – 440 с.
34. Яковлев И. Г. Информационно-аналитические технологии и политическое консультирование / И. Г. Яковлев // Полис. – 1998. – № 3. – С. 179-189.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний фонд Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олеся Гончара (м. Дніпро, вул. Казакова, 8). – <http://library.dnu.dp.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>
3. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України – <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
4. Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія (м. Дніпро, вул. Савченка, 10) – <http://www.libr.dp.ua/>
5. <http://www.intertrends.ru/> «Международные процессы»
6. <http://pubs.carnegie.ru/> «Pro et Contra»
7. <http://www.imemo.ru/meimo/> «Мировая экономика и международные отношения»

16. Структура рейтингової системи оцінювання

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Кафедра міжнародних відносин

Дисципліна «Теорія моделювання міжнародних відносин»

Академічна група: СМ-16

Навчальний рік 2018/2019

Семестр 5

Елементи контролю за змістовим модулем 1

Термін: 1-17 тиждень

- робота на семінарських заняттях (усього 8 занять): до 25 балів: за активність на одному занятті (2 год.) (виступи, доповнення, робота в груповому режимі) нараховується 3 балів за роботу на оцінку «відмінно», 2 бали – «добре», 1 бали – «задовільно», 0 балів – «незадовільно» або відсутність на занятті.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у письмовій формі за темою пропущеного заняття.

Перескладання змістового модуля 1: 17 тиждень.

Елементи контролю за змістовим модулем 2

Термін: 1-16 тиждень

- робота на семінарських заняттях (усього 8 занять): до 25 балів: за активність на одному занятті (2 год.) (виступи, доповнення, робота в груповому режимі) нараховується 3 балів за роботу на оцінку «відмінно», 2 бали – «добре», 1 бали – «задовільно», 0 балів – «незадовільно» або відсутність на занятті.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у письмовій формі за темою пропущеного заняття.

- виконання кмп: до 10 балів, які нараховуються за якість виконаної роботи, де 10-9 балів за роботу на оцінку «відмінно», 8-7 балів – «добре», 6-5 балів – «задовільно», 4-1 бали – «незадовільно», 0 балів – відсутність роботи. Термін проведення: 15 тиждень.

Перескладання змістового модуля 2: 16 тиждень.

Викладач-лектор
_____ Перфільєва А.О.

Викладач, який проводить семінарські
заняття _____ Перфільєва А.О.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин, протокол № ____
від «___» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри міжнародних відносин
«___» _____ 2018 р.

І.В. Іщенко